

**Foreningen er det
sociale netværk**

Formandskandidat:

**Fordi jeg brænder
for folke-
oplysningen**

**Vi nægter
at blive usynlige**

LEDER

Tre ting i én drøm

Af formand Hans Grishauge

Hvis jeg skal skitsere mine forhåbninger for fremtidens folkeoplysning, er det følgende:

1. At vi i fællesskab må få et stærkt Europa, der kan stå sammen om at løse de store folkevandringsudfordringer, vi står lige overfor. Og at den demokratiske krise må løses i fællesskab – også med de lande, der ser anderledes på demokratiet, end os fra de nordiske lande. Nogle steder meget anderledes.

2. At vi i det lys kan finde og beskrive den særlige ”nordiske tone”, som mange politikere fra hele verden kommer for at se og høre om. Den ”tone” er ikke kun i musikkens noderække men et udtryk for opmærksomhed og ordentlighed i alle livets sammenhænge. Vi har åbenbart en ”nordiske fortælling”, en skandinavisk hemmelighed, som vi skal passe på og bevare.

Kan vi selv beskrive den?

Kan vi selv forstå den?

Kan vi fortælle om den, eller er vi ved at glemme, hvad den i virkeligheden betyder for vores samfund og den fantastiske plet på jorden, hvor vi er så heldige at bo.

3. At hver enkelt af Foras lokalforeninger vil etablere et ”toneværksted”, og afsætter en debataften til at føre samtaler med hinanden om denne tone, som vi åbenbart skal passe rigtig godt på og fortælle vores børn og børnebørn om – for slet ikke at tale om de mange mennesker, der gerne vil flytte til Danmark. ■

I Skogen småguttén gikk

Gutten en fløyte av selju skar,
av selju skar -
og prøvde om tonen der inne var,
der inne var.
Tonen den hvisket og nevnte seg,
og nevnte seg,

men best om han lydde, den løp sin vei,
den løp sin vei.
Titt når han sov, den til ham smøg,
den til ham smøg,
og over hans panne med elskov strøg,
med elskov strøg.

Tekst af Bjørnstjerne Bjørnson

Fora
Gammel Kongevej 39G
1610 København V
Telefon 3393 0096
www.fora.dk
info@fora.dk

Forsidefoto er fra Hørvævmuseet på Krengerup.
Taget af Louise Albers.

Redaktion

Bernhard Trier Frederiksen,
ansvarshavende
Louise Albers, redaktør

Kommunikationsudvalg

Kaj Andersen, FO Nordfyn, formand
Anna Kolind, Radikale Venstre
Palle Vinther, FO-Aarhus
Flemming Christensen,
Holbo Herred Væverforening
Iben Warburg, Midtfnys Husflid

Layout

Iben Warburg
Oprindelig idé af Claus Lillerup

Tryk

Clausen Grafisk

Oplag

1.000

Alle kan indsende relevante indlæg til medlemsbladet. Redaktionen forbeholder sig ret til eventuelt at forkorte uopfordrede indlæg. De synspunkter, der udtrykkes i bladet, er ikke nødvendigvis Foras. Fotos er Foras egne, medmindre andet er angivet

Eftertryk tilladt med tydelig kildeangivelse

Næste deadline

1. april 2018

5041 Tryksag 0513

2 Tre ting i én drøm

LEDER: af Hans Grishauge, formand for Fora

4 Foreningen er det sociale netværk

Portræt af aftenskolen på Hørvævmuseet på Krengerup

8 Hvad er synlighed på nettet?

Foras foreninger har fået tilbud om nyt design og ny hjemmesideløsning.

9 Voxpop

Hvad siger de om kurset i Synlighed på nettet?

10 Fordi jeg brænder for folkeoplysningen

Karen Maigaard er kandidat til formandsposten i Fora

12 Skal du med på landsmøde?

13 Efteruddannelse som giver viden og kompetencer

Fagkursus tilbyder efteruddannelse i Frit Broderi

14 Svensk hemslöjd i takt med tidens trends

Foreningen Svensk Hemslöjd dyrker sine dybe rødder og rækker sig samtidigt frem mod de kommende generationer

16 Vi nægter at blive usynlige

STOLTHED FOR OS:
Lejreegnens Husflids Forening

18 Stort&Småt og kalender

20 Genfortryl verden med folkeoplysning

KLUMME: af Nadja Pass, rektor for Samtidens Akademi

FORENINGEN ER DET SOCIALE NETVÆRK

Hørvævmuseet er koncentreret omkring tekstiler og håndværk, men det er det sociale miljø, der gør det til en velfungerende forening. Her beskriver de sig som en familie.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

En snerig eftermiddag i januar er Fora Magasinets udsendte blevet inviteret til at besøge en af Foras fynske foreninger: Hørvævmuseet på Krengerup på Fyn. Her er museum og aftenskole to separate foreninger, der er samlet under samme tag med det samme formål: At bevare og udbrede kenskab til vævetraditionen, men også at være samlingssted og skabe et stærkt socialt miljø for folk, som deler denne interesse.

”Hvis du går ned i vævehallen nu, vil du ikke forstå en dyt af, hvad der foregår. Det kræver, at der er en, der sætter dig ind i, hvordan det hele fungerer. Derfor er vi meget opmærksomme, når der kommer nye ind, så de får en ordentlig introduktion,” fortæller Marianne Krämer, som er formand for Hørvævmuseets aftenskole.

Ligesom en familie

”Når der kommer nye folk, så får de en ordentlig rundvisning, og så finder vi sammen ud af, hvad de har mod på, er gode til eller godt kunne tænke sig at

lære mere om,” Bodil Lindeloff, som er næstformand i bestyrelsen.

”Ja, og det, jeg synes, er meget vigtigt ved vores sted her er, at vi har formået at skabe et godt socialt miljø, og det er værd at lægge mærke til. Der sidder folk nede i vores frokoststue, for hvem det her er deres netværk,” understreger Marianne Krämer.

Skoleleder, Bent Bille, er enig: ”Vi er ligesom en familie. Vi kender til hinandens børn og ved også, hvad de går og laver.”

Interessen og omsorgen for hinanden er en central del af miljøet på Hørvævmuseets aftenskole, og det er der en grund til: Mange af medlemmerne har nået en alder, hvor der kan ske forandringer med eksempelvis helbredet og fysikken.

”Vi er meget opmærksomme på hinanden. Den yngste lærling er over 65 år, så er der jo grund til, at vi skal passe på hinanden og være opmærksomme på, hvis der nu er nogen, der ikke har været her i

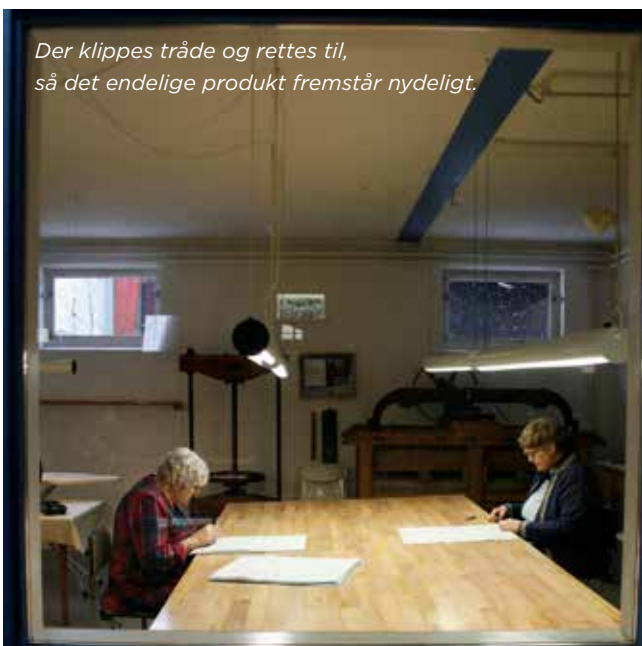
et stykke tid,” fortæller Bodil Lindeloff. ”Og efterhånden som den ene vævers ben blev dårligere og dårligere, måtte vi også tage hensyn til det ved at lave trappetrinene lavere og lavere og have nogle håndtag og sådan. Så anskaffede vi os også en rollator,” tilføjer Bent Bille.

”Ja, det er noget af et lokketilbud: Vi har i øvrigt fri rollator,” tilføjer Ole Grønbæk, som blandt andet står for en del af foreningens markedsføring.

”Det med at være opmærksom og drage omsorg er i hvert fald vigtigt for os alle. Her hjælper vi alle hinanden og alle er interesserede i alle. Her har vi glæden ved at være sammen om en fælles interesse. Der er så mange gode sociale oplevelser her. Du kan blive set og hørt og blive hjulpet med det, du sidder og kæmper med og få mulighed for at hjælpe andre. Vi taler meget sammen om vores tekstile interesse,” fortæller Marianne Krämer.

Intet problem at tiltrække yngre

Der er således en del aldrende aktive i foreningen, men skoleleder Bent Bille er

Der klippes tråde og rettes til, så det endelige produkt fremstår nydeligt.

Alle trådene skal skiftes, og det kræver tålmodighed og erfaring.

ikke bange for, at der ikke vil være nogen til at føre foretagendet videre.

”På et tidspunkt var vi meget bekymrede for, om hele dette foretagende så ville fortsætte, og vi havde derfor et udvalg, der hed ”Udvalg for museets fremtid”. For hvad ville der ske, når alle vi, der havde startet alt det her op, ville komme til at dø af ælde? Så ville det hele jo gå i stå. Men så opdagede vi til vores forbavselse, at der hele tiden kom nye til. Der kommer kontinuerligt unge, friske 65-årige til, og det er dem, der er vores fremtid. Så vores fremtid er sikret, fordi vi ser, at de hele tiden kommer,” smiler Bent Bille.

”Kan vi kalde dem ... de unge aldrende,” forslår Bodil Lindeloff ”Ja, jeg kan jo ikke se, at de er aldrende, som de

kommer der som sådan nogle sprællemænd med den der friske facon,” smiler skolelederen på 84 år og tilføjer:

”Ja, jeg er jo langt fra den ældste herude. Gunnar er fra 1930, og de yngste er dem, der lige er gået på pension.”

Forskellige frivillige og forskellige opgaver

Der er gode muligheder for at finde noget at rive i som frivillig, som tiltaler mange forskellige mennesker – både kvinder og mænd. Man kan både stå for rundvisning, arbejde i cafeen, tage del i bestyrelsesarbejdet, i administrationen af museet, være en del af skoletjenesten eller være med til at vedligeholde de store industrivævemaskiner. Det er en stor del af grunden til, at aftenskolen og museet tilsammen har 70 frivillige.

”Det gælder for alle – men nok særligt for mænd, at vi med alderen har en tilbøjelighed til at sidde derhjemme og være lidt for dovne til at komme ud. Her hos os er der mange gode muligheder for at pille ved forskellige ting og sager og forskellige former for mekanik også, og det tiltaler en del af de mænd, der kommer her,” fortæller Ole Grønbæk.

”Vi kommer også fra alle mulige brancher. Vi har haft ingeniører, økonomaer, smedene er meget velkommen, vi har også en del sygeplejersker, som også er gode til at holde lidt øje med os, og der er en gartner, social-og sundhedsfolk har vi også, og så har vi den fordel, at vi er en hel flok sproglærere, så rundvisningerne kan foregå på mange forskellige sprog. Hende, der kunne hollandsk er godt nok

Hulkort til væven repareres.

Hør gennemgår en række processer, inden den er klar til vævning.

”

Ja, det er noget af et lokketilbud: Vi har i øvrigt fri rollator..

blevet nødt til at stoppe, fordi hun blev dement, men ellers har vi spansk, fransk, russisk og engelsk og tysk til vores rundvisninger,” fortæller Bent Bille.

Da aftenskolen flyttede ind på museet

”Det startede med en aftenskole i Glamsbjerg. Det var egentlig min kones, men så blev det også min. Ejerne af aftenskolens hus var blevet så gamle, at de måtte sælge huset. Så stod vi der, og så fik min kone den idé, at vi kunne spørge Hørvævmuseet, om der var plads til aftenskolen derude,” fortæller Bent Bille.

Flere af aftenskoleholdene fandt alligevel sted på Hørvævmuseet ude i maskinhal-len, så det gav mening at rykke aftenskolen herud. Aftenskoleforeningen og Hørvævmuseets forening er i dag fint integreret, men der lidt udfordringer forbundet med at være aftenskole på et museum.

”Hørvævmuseet er et dejligt sted, men som aftenskole har vi et par vanskeligheder. Den ene er, at vi kun kan have ét kursus, der varer halvt så lang tid, som det, vi havde i Glamsbjerg, fordi rummet, hvor vi har vævene, skal bruges til alt muligt andet i museumsregi, så vores store ønske har i mange år været at få et rum, der bare er aftenskolens, sådan at vi også kan arbejde om efteråret i stedet for nogle få forårsmåned. Den anden udfordring er, at der faktisk er mange flere, der gerne vil væve, end dem vi har plads til. Vi kan have et hold her på 25 mennesker, og det er egentlig én mere, end vi reelt har plads til. Og 3 der står i kø for at komme på vævehold, men det kan vi ikke lave om på, for vi har ikke plads til flere,” fortæller aftenskolelederen Bent Bille.

”Ja, når man væver, så gør man det jo med et redskab, man ikke sådan flytter rundt med hver aften. Og det er en anden udfordring. Derfor kan en væveskole heller ikke være et hvilket som helst sted. Vi kan ikke få et klasseværelse på en skole. Vi har brug for et sted, hvor vævene kan blive stående. Det er jo også en indlysende grund til, at der ikke er så mange vævekurser eller -skoler rundt omkring. Det er meget få steder, de kan blive stående,” fortæller Bodil Lindeloff.

Aftenskole og museumsforening gavner hinanden

Vi sidder omkring et bord i Hørvævmuseets café. I den anden ende af den store bygning, står der over 20 væve, som her i vinterhalvåret bruges af aftenskolen til vævekurserne. Om efteråret overtages lokalet af skoletjenesten, så de yngre generationer kan få hør mellem fingrene og lære om vævetraditionen.

”Lærerne i skoletjenesten er rekrutteret fra det vævehold, aftenskolen har, for det var væveholdet, der fandt ud af, at børn da også skal lære at væve. De er vævekunstens fremtid, og forhåbentlig fortsætter de deres interesse for vævning efter deres kursus herude,” fortæller Marianne Krämer.

Børnene tilbydes et en-dagskursus på rammevæv, hvor de kommer om morgenen og går hjem med et færdiglavet produkt. Forældrene tilbydes at kunne købe en rammevæv til deres barn og kan selv komme ud sammen med deres barn og få et kursus i, hvordan væven sættes op.

”Jeg tror, det er vigtigt, at vi sørger for at komme ud til børnene. Jeg sidder og følger udsendelsen med Rane Willerslev, der er blevet direktør for Nationalmuseet og næste udsendelse skal handle om, hvordan han får inddraget børnene og lavet tilbud til dem. Det er den vej, vi skal. Vi skal have fat i ungdommen, hvis vi skal have bevaret de her kulturhåndværk. Det gælder jo også, at hvis vi vil have nogen til at interessere sig for og bevare vores kulturhistorie, så skal vi begynde med børnene,” fortæller Marianne Krämer.

Sidste sæson havde skoletjenesten 300 elever igennem et forløb, og det gavner både museum og aftenskole.

”Det er noget, der efterspørges i byen, og det giver meget positiv omtale af Hørvævmuseet. Jo mere kendte, vi er, jo flere gæster får museet, og jo flere kursister får aftenskolen, og jo bedre går det naturligvis med vores økonomi,” fortæller Bodil Lindeloff.

”Målet for foreningen er at holde liv i vævetraditionen. Det er det, der er vores overordnede mål, fordi vævetraditionen i Norge og Sverige og Finland har klaret

sig meget bedre. Her i landet har vi jo haft perioder, hvor der simpelthen ikke er blevet vævet. Nu er vi i gang igen, og der er også opstået mange vævekredse rundt om i landet, og det er klart et af vores fornemste formål: Det er at bevare interessen og udvikle den og få folk til at være med til at bevare håndværket,” fortæller Bodil Lindeloff.

”Ja, så vi har da som sagt lidt udfordringer, og der er nogle mangler, men det eneste, vi ikke savner, er lysten,” slutter Bent Bille. ■

FAKTA

Foreningen har endagskurser, sæsonkurser, workshops, foredrag og udstillinger på Hørvævmuseet.

Selvom vævning er en stor del af aftenskolens undervisning, undervises der også i løbbinding, og næste sæson kommer der også spindekurser.

Der er cirka 70 frivillige på Hørvævmuseet.

Der kommer omkring 4000 gæster på Hørvævmuseet på et år.

Foreningen har et større antal håndvæve fra oldtid til computerstyring.

Der væves duge, servietter, viskestykker og olmerdug på syv forskellige typer af maskinvæve, som alle stammer fra det nedlagte Tommerup Hørvæveri. De er skænket af den tidligere direktør for væveriet, Kurt Reindel.

HVAD ER SYNLIGHED PÅ NETTET?

Foras hjemmesideløsning til medlemsforeningerne har fået et nyt og tidssvarende design, og så er redigeringsystemet blevet opdateret. Det er nu meget nemmere at lave ændringer på hjemmesiden.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

Som medlem af Fora er det muligt at være en del af ForaWeb. Det er en hjemmesideløsning, som landsforbundet leverer support på, afholder kurser i og udvikler på. Men de nuværende hjemmesideskabeloner er ved at være forældede, og derfor har vi søsat projektet: ”Synlighed på nettet”.

Den nye hjemmesideskabelon skal med et tidssvarende, overskueligt, imødekommende udtryk, give Foras medlemsforeninger større synlighed på nettet. Skabelonen skal gøre det nemmere for besøgende at finde hurtigt frem til de kurser og aktiviteter, den enkelte forening tilbyder. Samtidig gør skabelonen arbejdet med redigering af hjemmesiden nemmere.

Kurser i det nye system

Som en del af lanceringen af den nye hjemmesideskabelon tilbyder Fora alle medlemsforeninger et kursus over to dage med introduktion til det nye design og de nye muligheder i redigeringen. Der er allerede blevet afholdt to kurser i ”Synlighed på nettet”, og modtagelsen af det nye design og system har været positiv. Kurset kører over to dage. Den første dag er en introduktion til det nye. Den anden dag har fokus på søgemaskineoptimering, så kursusdeltagerne går fra kurset med ny viden om, hvordan der kan arbejdes aktivt med hjemmesidens synlighed fremover. ■

FAKTA

IT-konsulent Snebjørn Andersen og kommunikationskonsulent Louise Albers står for afholdelsen af kurserne i ”Synlighed på nettet”. Kontakt kommunikationskonsulent Louise Albers louise@fora.dk for flere informationer om projektet. Kontakt sekretær Solveig Heldt for informationer og spørgsmål til tilmelding. Se mere på Foras hjemmeside: www.fora.dk/for-medlemmer/uddannelse-og-inspiration/synlighed-paa-nettet

Kurser annonceret i Synlighed på nettet i 2018

Aalborg
20. marts kl. 16-20
+ 21. marts kl. 16-20
Odense
3. april kl. 16-20
+ 4. april kl. 16-20

Vil I gerne arbejde selvstændigt med overflytningen af jeres nuværende indhold til den nye skabelon, så kontakt kommunikationskonsulent Louise Albers louise@fora.dk.

VOX POP

Hvad fik de ud af kurset?

Vi har spurgt et udsnit af deltagere på Synlighed på nettet-kurserne, hvad de har fået ud af at deltage.

Anne Bamberg

Anne Bamberg,
formand og webredaktør for Hovedstadens Husflid.
Deltog på Synlighed på nettet-kursus i Hillerød:

"Jeg synes, det var en fin gennemgang af systemets muligheder. Og specielt workshoppen og gennemgangen af de enkelte foreningers/skolers hjemmesider var lærerig.

Vi håber, at det nye design vil gøre vores hjemmeside mere overskuelig og indbydende, og vil selvfølgelig bruge alle de gode råd om de rigtige søgeord osv., så vi lettere vil kunne findes i Googlesøgninger.

For os har en af vores udfordringer været at skabe en levende forside med flere billeder; og det nye design og den smarte måde at uploade billeder på vil helt klart være til stor hjælp."

Mogens Jørgensen,
kasserer for Ullerslev Husflid.
Deltog på Synlighed på nettet-kursus i Nyborg:

"Det nye design var jeg lidt skeptisk ved, da jeg lige så det, men efter det, vi var igennem på de to dage, er jeg overbevist om det, det bliver godt. Så selvom jeg synes, at kurset fylder meget, så tror jeg, at dem der skal se på hjemmesiden og finde det, vi tilbyder i foreningerne, vil finde det meget mere overskueligt med det nye design.

Hjemmesidens betydning for Ullerslev Husflids synlighed, bliver meget større. Det fik vi bevis på, da vi prøvede at lave nogle af de ændringer, vi lærte. I fremtiden vil vi kunne bruge mere tid på at lave de rigtige optimeringer for at nå så langt ud som muligt. Designet og vedligeholdelse af hjemmesiden er blevet meget nemmere og mere venligt at arbejde med, så jeg tror, at vi kommer til at bruge mindre tid på at redigere hjemmesiden fremover."

Bente Søefeldt,
formand for Væveskole i Greve
Deltog på Synlighed på nettet-kursus i Hillerød:

"Vi fik et godt indblik i, hvordan den nye hjemmeside er opbygget, og hvordan man redigerer den.

Vi fik også indblik i vigtigheden af at bruge de "rigtige" ord, så hjemmesiden dukker op på første opslag i søgemaskinernes resultatliste.

Vi lærte, at hjemmesiden skal være et godt blikfang og ved første øjekast fange interesseredes opmærksomhed og dermed få flere kursister."

FORDI JEG BRÆNDER FOLKEOPLYSNINGEN

Karen Maigaard stiller op til posten som Foras formand. Her kan du læse, hvad Karen Maigaard svarer, når hun bliver spurgt, hvorfor hun stiller op, hvad hun gerne vil udrette som formand og hvor hun mener, folkeoplysningen kan spille en større rolle.

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora

Hvorfor har du sagt ja til at stille op som formand for Fora?

Fordi jeg blev spurgt!
 Fordi jeg brænder for folkeoplysningen.
 Fordi jeg synes, jeg kan bidrage til fornyelse af traditionen.
 Fordi jeg vil bruge min lokale erfaring landsdækkende.

Hvad kunne du godt tænke dig at udrette som formand for Fora?

Jeg kunne tænke mig:
 - at få mennesker til **at se indad og udad, opad og nedad**, ud i verden og ind i Danmark
 - at få mennesker til **at bidrage til fællesskabet**, som er forudsætningen for et levende demokrati
 - at få **hånd og ånd** til at bidrage til fornyelsen af traditionen
 - at inspirere til i endnu større grad at påtage sig opgaven med **at opdrage og danne folket**.

Hvad er dit indtryk af Fora?

Mit indtryk er, at Fora som et af de mindre oplysningsforbund er godt forankret lokalt, bidrager til folkeoplysningen lokalt, tager del i samarbejdsprojekter med andre oplysende foreninger og organisationer – men også har plads til forbedringer.
Fora skal turde, hvor andre tier – for at bruge et kendt slogan.
 Hal Koch turde under besættelsen at sige, at det handler om at politisere ungdommen. Det gør det stadigvæk. Gør Fora det?

Hvordan mener du, folkeoplysningen klarer sig i dag i forhold til at have til kerneopgave at give folk redskaber, så de kan begå sig i det samfund, de lever i?

Måske klarer folkeoplysningen sig godt? Jeg ved det ikke. Men jeg tænker, at folkeoplysningen skal være mere i front. Overordnet ser det fint ud med de mange initiativer om ensomhed og fællesskab, flygtninge og indvandrere osv. Men ser vi på, hvordan det er gået med integration af de mange nye danskere, med respekt for menneskerettighederne, Danmarks deltagelse i

FOR

er spurgt,
mand,
olle.

krige i verden, med de unges manglende lyst og vilje til at give sig selv en håndværksuddannelse, med klimaudfordringerne, med miljøproblemerne, ja, så har folkeoplysningen svigtet! Hvis det altså er folkeoplysningens opgave at se ud i fremtiden og give menneskene redskaber til at forstå den og udvikle nye demokratiske redskaber til at klare den? Det tror jeg, det er.

Partierne, der oprindeligt var båret af ideologi og var talsmænd og -kvinder for særlige grupper i samfundet, gør det ikke længere. Folkeoplysningen skal igen samle befolkningen på tværs, så den **bliver klog og kan se**, hvad der skal gøres. Vi skal have de nye generationer med – ligegyldigt hvor i verden de kommer fra. Stort? Ja. Nødvendigt? Ja.

Hvilke redskaber, der nu er brug for, ved jeg ikke. Dem må vi udvikle i fællesskab. ■

FAKTA

Ved Foras landsmøde 2018 skal der vælges ny landsformand. Foras styrelse har indstillet Karen Maigaard som kandidat til landsformandsposten i Fora.

Karen Maigaard har i perioden 1995-2016 været forstander for Odense Fagskole, Odense Håndarbejdsseminarium og Friskolen Glasværket, og har derudover en righoldig erfaring fra foreningslivet, som blandt meget andet omfatter posten som formand for KFUM's Børnehus Bolbro, formand for den socialøkonomiske virksomhed Superwerk A/S samt formand for Hans Tausens Sogns menighedsråd.

Styrelsen indstiller Foras nuværende formand Hans Grishauge til posten som næstformand, som også vælges på det kommende landsmøde.

Modkandidater til begge poster er velkomne.

I forbindelse med landsmødet udsendes en landsmødeavis, hvor alle der stiller op til Foras styrelse har mulighed for at præsentere sig.

Se mere i magasinet Stort&Småt.

Foras landsmøde 2018

den 5. – 6. maj

Hotel Trinity, Fredericia

TEMA:

MOD TIL FORANDRING

På dette års landsmøde skal vi tale forandringer. Hvordan griber vi om de forandringer, der kommer mod os? Og hvordan sætter vi os selv i førersædet for de forandringer, vi ønsker? På dette års landsmøde vil du præsenteret for flere inspirerende oplæg og samtaler.

Programmet byder blandt andet på:

Kreativitet og mod – læring og flid

Lene Tanggaard er professor i pædagogisk psykologi ved Aalborg Universitet og vil fortælle om, hvorfor kreativitet er mere end at være god med hænderne. Gennem oplæg og gruppesnak tager Lene Tanggaard os gennem kreativitetens labyrint og sætter fokus på, hvordan vi kan bruge kreativitet og modet til at udvikle vores foreninger.

Genfortryl verden med folkeoplysning

Mød Nadja Pass, som er rektor for Samtidens Akademi og hør hende fortælle om sine længsler efter mere folkeoplysning, om hvordan hun fik ideen til Samtidens Akademi og deltag i hendes samtalelønner, hvor I får lejlighed til at udforske egne længsler, drømme og barrierer i forhold til mod og genopdyrkningen af folkeoplysningen.

Frygten for fejlen

For nogle år siden kastede Christian Frederiksen sig ud i ukendt farvand, da han flyttede til Jyderup for at være med til at starte Jyderup højskole op. Christian kommer og giver os inspiration til, hvad der kan drive os til at kaste os ud i forandringer, selv om vi ikke ved hvor det fører hen.

Morgensamling

Jesper Moesbøl står for en god lang morgensamling søndag med et causeri over konferencens tema i relation til et udvalg af sange fra højskolesangbogen.

Underholdning

Underholdningen i år er med dramatiker og forfatter Erling Jepsen, som mange kender som forfatter af bogen "Kunsten at græde i kor".

Det med småt:

Indbydelse med program og tilmeldingslink er blevet sendt til jeres mail. Find invitation og nærmere oplysninger på www.fora.dk
Har du spørgsmål til tilmelding, så kontakt sekretær Solveig Heldt på solveig@fora.dk.
Har du spørgsmål til det praktiske så kontakt udviklingskonsulent Marlene Berth Nielsen på marlene@fora.dk

Efteruddannelse som giver viden og kompetencer

Fora Fagkursus har siden 2005 haft 86 deltagere igennem efteruddannelsesforløbet "Frit Broderi".

Et forløb, der går i dybden med broderiets mange facetter, og som giver kursisterne undervisningskompetencer. Forløbet er åbent for alle, der gerne vil undervise i aftenskolen.

Af Lotte Helle, Kursuskonsulent i Fora

Frit broderi er en del af broderiet og forskelligt fra det klassiske broderi. Klassisk broderi udfolder sig inden for de klassiske broderisting og udtryk. Det frie broderi kan være både hånd- og maskinbroderi, og det boltrer sig i alskens materialer – ofte også i materialer, der ikke hører til i den tekstile verden, som for eksempel plastik. Udtryksformen arbejder meget med billeder og er fuld af farver, hvor det klassiske ofte ses som mønstre eller ornamenter.

FAKTA

Alle foreninger kan sende deres undervisere på efteruddannelse i Frit Broderi. Se mere på www.fagkursus.dk

Afgangsudstillingen blev afholdt den 13. jan. 2018. Ved ferniseringen blev der holdt taler og kursisterne får uddelt et bevis og blomster på deres gennemførelse af kurset.

Fora Fagkursus tilbyder et efteruddannelsesforløb, hvor deltagerne kan erhverve sig viden og efterfølgende er i stand til at undervise, primært i aftenskoleregion. Forløbet består af otte moduler, der har hvert sit fokus og indgangsvinkel til det frie broderi.

Der er forskellige baggrunde for at deltage i uddannelsesforløbet. Nogle vil gerne undervise, og ofte underviser de i forvejen. Nogle deltager, fordi de er kunsthåndværkere og gerne vil udvide deres felt med eksempelvis tekstile teknikker. Andre er med for "deres egen skyld" – for at udvikle deres eget personlige udtryk.

Seks kursister gennemførte efteruddannelsen i Frit Broderi i 2017 med afgang i 2018, og uddannelsen afsluttes hvert år med en afgangsudstilling. Den sættes op i samarbejde med instruktør på forløbet, Bettina Andersen, som er en af de dygtigste inden for broderi i Danmark. På afgangsudstillingen viser kursisterne hvilke færdige ting, der er kommet ud af de utallige opgaver, de er blevet stillet på de otte moduler.

En bemærkning fra en af udstillernes familiemedlemmer: "Broderi er slet ikke så kedeligt endda". ■

Værk af Hanne Rye.

Fora Magasinet har kontaktet foreningen Svensk Hemslöjd for at høre, hvordan de arbejder for at sikre, at det fortsat går godt for hemslöjden i Sverige, og hvordan den danske husflid kan lære noget af svenskerne. Frida Engström er kunsthåndværker, forfatter og foredragsholder, og så arbejder hun som kommunikationsansvarlig for foreningen Svensk Hemslöjd og har besvaret vores spørgsmål.

SVENSK HEMSLÖJD I TAKT M

En bevægelse med dybe rødder og store ambitioner

Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora og Laura Nielsen, projektmedarbejder i Fora. Fotos af Svensk Hemslöjd

Hvordan "har" hemslöjd det i Sverige? Lever den i bedste velgående, eller mærker I, at det er svært at få unge mennesker interesseret i hemslöjd?

Området hemslöjd, slöjd og håndværk har virkelig fået et opsving i Sverige de seneste år, meget takket være den store interesse for naturmaterialer, lokal produktion og klimaforandringer, som gør det håndlavede til et naturligt alternativ. At gøre det selv er blevet en livsstilsmarkør. Vi vil gerne prøve noget af. Vi ser fordelene ved at genbruge, og sætter pris på det håndlavede. Vi køber også gerne i højere grad noget, som er lavet som unika eller i små oplag. Det mærker vi i Föreningen för Svensk Hemslöjd, ikke mindst i vores butik, Svensk Hemslöjd, som vi har i Stockholm. Vi mærker et tydeligt opsving inden for slöjd og håndværk i de yngre generationer i Sverige, interessen for det traditionelle er stor. Mange håndværksskoler har øget optag, og alle former for kursusvirksomhed inden for håndværk er populære – lær at tvebinde, farve med naturlige farver, lær at snitte ting i træ, hække osv. Udbuddet er stort, og det er i mange tilfælde en ung målgruppe, som lokkes, hvilket er herligt. Det hænger sandsynligvis sammen med den øgede bevidsthed omkring bæredygtighed, klimatrusler og globale forhold, tænker jeg.

Hvad har I i Svensk Hemslöjd gjort for at bevare kulturarven omkring kreative håndværk for eftertiden? Har I fx en videnbank/digitalt arkiv eller andet?

Föreningen för Svensk Hemslöjd blev grundlagt i 1899 af Lilli Zickerman, som var en pioner inden for svensk hemslöjd. Hun grundlagde den moderne svenske hemslöjds-bevægelse - en bevægelse som findes og trives endnu i dag med over 15.000 medlemmer over hele landet. Så vi er både en del af hemslöjds-bevægelsen og en selvstændig del med vores forening og med vores butik. Det gør os relevante i samtiden, men vores historie gør også, at vi igennem lang tid har værnet om den kulturarv, som hemslöjd indebærer. Vi forvalter selve vores egen historie med vores butik som det bedste udstillingsvindue, men arrangerer også som forening foredrag, arrangementer og udstillinger for at belyse slöjden og vores rolle – både i dag og i tidligere. Og vi har også et fysisk arkiv. Der kan vi belyse og hente produkter frem, som er fremstillet eller designet i relation til vores historie.

Det er kun fysisk indtil videre, men i Sverige har vi noget fantastisk, som hedder Digitalt Museum, hvor hemslöjds-bevægelsen nu også indgår. Også genstande fra vores arkiv ligger der. Lilli Zickerman, som altså er vores forenings grundlægger, rejste i begyndelsen af 1900-tallet rundt i Sverige og dokumenterede og kortlagde den svenske hemslöjd - både det som blev lavet i hytterne, og det som kunne sælges i hendes butik. Vi arbejder meget i hendes

EMED TIDENS TRENDS

er

ånd, og arbejder netop nu på at gøre foreningen endnu mere landsdækkende, finde nye medlemmer og "sløjdere" fra hele landet.

Hvad gør I for at udvikle og holde liv i hemsløjden?

Som forening arbejder vi med arrangementer og information; at vise kraften i det håndlavede, ved for eksempel at løfte dygtige "sløjdere". Vi uddeler stipendier som opmuntring, og henviser så mange som muligt til vores butik. Den er jo et formidabelt "dækket bord" for alle, som både kan lide traditionel sløjd og moderne håndværk-fortolkninger. Vi tror på, at sløjden kan være med til at bidrage til et mere bæredygtigt samfund, og at vi kan stå for information, viden og fordybelse om dette.

Hvor mange Hemsløjd-butikker findes der i Sverige?

Jeg tror, at der er omkring 20 butikker tilbage her i landet. Det er desværre mindsket gennem årene.

I Danmark er det en udfordring for os, at meget få danskere (særligt den yngre generation) kender begrebet husflid. Hvor udbredt er begrebet hemsløjd i Sverige?

De fleste ældre har naturligvis en relation til begrebet hemsløjd, men ofte som noget "mosgroet" eller "forældet". Det er noget, vi har arbejdet aktivt med inden for hele bevægelsen de seneste år – at give nyt liv til et gammelt udtryk.

Mange flere har nok et positivt billede af begrebet i dag, og ser/ved, at det er mere moderne og samtidigt. Vi har jo sløjd som fag i skolen, så jeg skulle mene at mange, mange flere i Sverige (frem for alt unge), har større relation til ordet sløjd end til hemsløjd.

Har I et godt råd til os i Danmark i forhold til at bevare og fremme kreative håndværk og vores nationale kulturarv inden for husflid?

At lave koblinger mellem historien/kulturarven og nutiden er væsentligt. At få nutiden til at forstå hvorfor håndlavede produkter og traditionelle håndværksteknikker kan være relevante i dag. Ofte er de ressourceeffektive, lavet af genbrug eller i materialer som er lokalt producerede. Sløjden er transparent, når det handler om produktion. Du ved oftest hvem, der har lavet dit krus, din trøje eller dit håndklæde – og det er noget som værdsættes højt i dag. Sløjden er også relevant i og med, at den tilbyder afkobling og fordybelse – hvilket gavner vores eget velbefindende, noget som gælder alle former for skabende håndarbejde. Det er noget, som er værd at formidle. Vi taler ofte om, at husfliden kan gøre en forskel, at vi forandrer verden med hænderne. At skabe relevans for det håndlavede handler både om at sætte mere pris på det, som har været, og om at se fremad og se mulighederne for den næste generation. ■

FAKTA

Foreningen for Svensk Hemsløjd blev grundlagt i 1899 af pioneren Lilli Zickerman. Hun ville have en butik centralt beliggende i Stockholm, der skulle sælge kunsthåndværk og andet håndværk af højeste kvalitet. I dag arbejder Svensk Hemsløjd stadig på at fremme hemsløjden i Sverige. Ved at være et mødested for designere, håndværkere og kunstnere, arbejder foreningen for høj kunstnerisk kvalitet og nyskabelse efter nutidens behov.

Det svenske hemsløjd er meget lig det danske husflid.

Svensk Hemsløjds Digitale Museum: www.digitaltmuseum.se

Læs om Lilli Zickerman og hemsløjds-bevægelsens historie på: www.hemsløjden.org/om-hemsløjden/historia

Her er listen over hemsløjd-butikkerne: www.hemsløjden.org/om-hemsløjden/hemsløjdsbutiker

Læs mere om hemsløjdorganisationen på www.hemsløjden.org/om-hemsløjden

STOLTHED

Vi nægter at blive usynlige

I november 1933 blev Lejreegnens Husflids Forening (LHF) stiftet. Vi er stolte af, at vores forening snart har eksisteret i 85 år. Vi glæder os til vores 100 års jubilæum.

Af Helga Qvistgaard, bestyrelsesmedlem i Lejreegnens Husflids Forening

Dengang i 1933 var der ansat unge piger i de fleste finere hjem. Mange af disse unge piger fik undervisning en eftermiddag om ugen. De blev oplært i syning af kjoler og drengebukser, vævning og finere håndarbejde, og så var en undervisning i gang.

Vi er stolte af, at vi stadig tilbyder kurser i de gode gamle håndværk som f.eks. knipling, vævning og løbbinding.

Vi er stolte af, at vi har fået en meget kompetent og engageret skoleleder, og vi er stolte af, at vi har mange dygtige og engagerede undervisere.

LHF's Aftenskole favner kursismæssigt ret bredt. Vi tilstræber os på at henvende os til både kvinder og mænd, både gamle og unge og selvfølgelig dem midt imellem. Desværre er det ikke altid, at interessen for vore oprettede hold er stor nok - eller måske er det ikke lykket for os at nå bredt ud.

Det at drive en aftenskole er ikke altid en dans på roser. Vi har - som så mange andre lokale foreninger - haft hård konkurrence af de store foreninger som FOF, AOF og LOF, som har helt andre økonomiske midler at gøre godt med. Her tænker vi specielt på de årlige husstandsdelte kursusprogrammer. Derfor er vi ekstra stolte af, at vi stadig er her. At vi hvert år får gratis

motion, fordi vi løber rundt til alle Lejreegnens supermarketers opslagstavler med små oplysninger, fordi vi nægter at blive usynlige.

LHF har indtil nu ikke gjort brug af de sociale medier, og hjemmesiden har ikke været holdt a`jour, så vi var kommet bagud med at promovere os selv. Vi har nu fået en webmaster, som har fået til opgave at rette op på det forsømte. Så der bliver arbejdet ihærdigt på, at vi bliver synlige på Google, Facebook og Instagram. Derudover er vi i fuld gang med at implementere den nye hjemmeside, som er meget mere brugervenlig end den gamle. Fora har været en uvurderlig support for os og har afholdt nogle fantastiske kurser, som vi har benyttet os flittigt af - både omkring Facebook og den nye hjemmeside. STOR TAK for det. Vi glæder os meget til at kunne præsentere vores nye hjemmeside i meget nær fremtid. Vi er meget stolte over, at vi nu når ud til flere interesserede kursister og på den baggrund får tilmeldinger til vore kurser. De sociale medier er vejen frem.

Sluttelig er vi stolte af, at vi i LHF har et godt samarbejde i bestyrelsen og med skolelederen. Vi har "ja-hatten" på og løfter i flok, og vi ser lyst på fremtiden i LHF's regi. ■

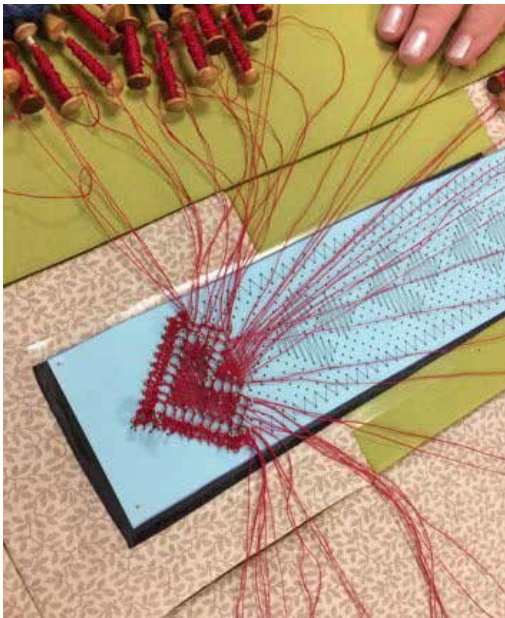
HVAD ER I STOLTE AF?

Til hvert nummer af Fora Magasinet beder vi foreningsmedlemmer skrive om deres egen forening til medlemsbladet. Her skildrer de, hvad de er stolte af. Hvis I gerne vil dele med resten af Foras medlemmer, hvad I er stolte af i jeres forening, så send en e-mail til kommunikationskonsulent Louise Albers på louise@fora.dk

Der arbejdes med at lave fildede frugter

Stort & småt

Hvordan gør I nye kursister til faste kursister?

Alle foreninger har brug for at kunne tiltrække og fastholde nye kursister for at bestå over tid. I første omgang handler det om at få nye kursister til at melde sig på holdene. Men derefter venter en opgave, der er mindst lige så vigtig – nemlig at give de nye kursister lyst til at blive faste kursister.

Alle foreninger i Fora står over for denne opgave, men sekretariatet vil meget gerne høre, hvad gør I for at få nye kursister til at føle sig velkomne og godt tilpas? Hvad har I gjort, som virkede godt i jeres forening? Skriv til projektmedarbejder Laura Nielsen på laura@fora.dk, hvis I vil dele jeres gode idéer med andre aftenskoler. Vi samler de gode råd, og vil derpå dele dem med jer. Det kan være alt fra at lave navneleg den første kursusgang til fælles bowlingtur for hele holdet. Det kan også bare handle om at give et varmt håndtryk til alle, der sætter foden indenfor i jeres forening. Kun fantasien sætter grænser. Skriv endelig med små og store idéer, så vi kan lære af hinandens gode erfaringer.

Inspirationsseminarer om den åbne skole

Undervisnings- og Kulturministeriet inviterer til en række inspirations- og videndelingsseminarer om åben skole i april måned i år. Seminarerne afholdes tirsdag den 17. april i Silkeborg, torsdag den 19. april i Middelfart og tirsdag den 24. april i Hillerød. Det er gratis at deltage, og man kan tilmelde sig via linket her: <https://slks.dk/presse-nyt/boern-og-unge/2018/ny-inspiration-til-at-aabne-skolen/>.

Man kan læse mere om seminarerne på siden, hvor der også findes et inspirationskatalog. På Foras intranet findes også inspiration og en værktøjskasse til, hvordan man kommer i gang med åben skole. Kontakt foreningskonsulent Henriette Corvinus Andersen på adressen henriette@fora.dk, hvis I har spørgsmål.

Aftenskolernes pris:

AOF, DOF, FOF, Fora og LOF har igennem de senere år afholdt Aftenskolernes Pris, hvor mange gode folk fra aftenskoleverdenen er blevet hædret for deres indsats. Vi har besluttet, at vi ikke i 2018 afholder Aftenskolernes Pris, men at arrangementet igen vil løbe af stablen i anden halvdel af 2019. Det skyldes både, at vi har valgt at prioritere vores ressourcer anderledes, og at vi vil give de enkelte aftenskoler bedre tid til at igangsætte projekter, der kan blive til endnu flere kvalificerede indstillinger til Aftenskolernes Pris.

Det er vores håb, at aftenskolerne i Danmark i tiden frem til næste prisfest vil gennemføre mange fremragende og anerkendelsesværdige folkeoplysende projekter og aktiviteter, så vi atter kan modtage nomineringer fra hele landet, der vidner om den vigtige opgave, aftenskolerne bidrager til, når det kommer til læring, viden og dannelse til danskerne. Vi er naturligvis altid interesserede i at høre om de spændende projekter rundt om i landet, og i de fem forbund hjælper vi gerne med presseomtale.

Valgavis

Det er snart landsmødetid, og i den forbindelse er der valg til Foras styrelse. Vi er derfor ved at indsamle kandidat-beskrivelser fra jer, der stiller op til styrelsen, så I kan komme med i valgavisen. Hvis du gerne vil vælges til Foras styrelse, vil vi derfor bede dig sende:

- Et vellignende fotografi.
- En tekst på max 1000 tegn inkl. mellemrum, hvor du skriver lidt om dig selv, samt et par linjer om hvorfor du gerne vil sidde i styrelsen. Husk også at skrive hvilken forening, du repræsenterer.
- Fotografi, tekst og fakta sendes til Foras kommunikationskonsulent Louise Albers på louise@fora.dk.

Kalender 2018

Laura Nielsen ny på sekretariatet

"Mit navn er Laura Nielsen, og siden december 2017 har jeg haft fornøjelsen af at være en del af Foras sekretariat. I min stilling som projekt- og kommunikationsmedarbejder, vil jeg trække på alt, hvad jeg har lært på min bachelor i sociologi og min kandidat i politisk kommunikation og ledelse. I kan stole på, at jeg vil lægge mig i selen, for at støtte op om Foras foreninger så godt jeg formår. Jeg glæder mig til at møde mange flere af jer!"

husk!

I er altid velkomne til at kontakte sekretariatet til en snak om andre kurser/inspiration i jeres forening/region

Fora Fagkursus

Klassisk Knipling modul 8

5. maj

Frit Broderi modul 8

25. maj

Sy din mening

2. juni

Farvelære

9. juni

Aftenskolelærer i syning - modul 3

15. juni

Løbbinding

24. august

Aftenskolelærer i syning - modul 4

31. august

Introduktion til smykke-

fremstilling

31. august

Frit Broderi modul 3

7. september

Klassisk Knipling modul 9

8. september

Frit Broderi modul 1

21. september

Design og print dit eget stof

21. september

Brug barken

28. september

Klassisk Knipling modul 10

6. oktober

Fladsting for fa´en

6. oktober

Sy din mening

12. oktober

Brug barken

2. november

Aftenskolelærer i syning - modul 5

9. november

Klassisk Knipling modul 11

10. november

KURSER:

Kurser i Synlighed på nettet:

Aalborg

20. marts kl. 16-20

21. marts kl. 16-20

Odense

3. april kl. 16-20

4. april kl. 16-20

Skoleledertræf den 21. april

Landsmøde den 5. maj

KURSER TIL RÅDIGHED:

Kurser i Facebook

Kontakt Louise Albers på

telefon 36 93 26 25,

eller louise@fora.dk

Forløb med udvikling af

bestyrelsen/foreningen

Kontakt Marlene Berth Nielsen

på telefon 36 93 26 27

eller marlene@fora.dk

Skoleledertræf med fokus på målrettet kommunikation

Kommunikation og markedsføring fylder meget i disse år. Vi har i dag mange flere kanaler end blot det traditionelle kursuskatalog. Vi oplever en øget eller mere intens konkurrence. Og vi oplever behov for at få fat i nye målgrupper. Så hvordan kommunikerer vi bedst? God kommunikation handler om at kende sin målgruppe og have kommunikationsværktøjerne i orden. Hvordan fanger I bedst dem, I vil have fat i og med hvilke midler? Skoleledertræffet tager i år udgangspunkt i, hvordan man aktivt bruger forskellige kommunikationsformer og sætter dem på en struktureret formel i hverdagen, så det bliver lettere for os at markedsføre og kommunikere mere præcist. Læs mere på Foras hjemmeside ved at søge på "skoleledertræf". Skoleledertræf er lørdag den 21. april 2018 i Vejle. Kontakt udviklingskonsulent Marlene Berth Nielsen på marlene@fora.dk for flere informationer.

KLUMME

Genfortryl verden med folkeoplysning

Af Nadja Pass, Rektor for Samtidens Akademi og medstifter af Borgerlyst.

Desuden oplægsholder ved Foras landsmøde i maj.

Egentlig er jeg vild med at blive ældre. Men én ting har skuffet mig ved voksenalderen: Som barn troede jeg, at jeg som voksen ville kunne huske alt, hvad jeg havde oplevet, lært og erfaret, så jeg hver eneste dag bare ville blive klogere. Som voksen må jeg konstatere, at sprog jeg engang talte flydende er fordampet sammen med navnene på alle de dinosaurer; græske guder og kemiske formler, jeg kunne udenad som lille. Og at det som voksen kræver en meget aktiv indsats fortsat at dyrke sin lærelyst.

Men jeg har stadig ufatteligt meget lyst til at lære så længe, jeg lever.

Og lige præcis dér opstår paradokset. For det skorter jo egentlig ikke på tilbud fra de hæderkronede folkeoplysningsinstitutioner. Der er bare et mærkværdigt ”missing link” mellem katalogernes fristende overskrifter og min lærelængsel.

For hvor går man hen, når ens kalender hverken gør det muligt at tage nogle måneder på højskole eller gå til filosofi hver tirsdag? Når man bliver beslutningslammet over mængden af tilbud? Når man både er bange for at være alt for meget bedre og markant dårligere end de andre? Og når et barndomstraume har gjort én notorisk angst for lokaler, der lugter af ostemadder?

Længe troede jeg, det var mig og alle mine særheder, den var gal med. Men da jeg begyndte at vende det med andre, viste der sig et mønster. Som barn og ung er der masser af fritidstilbud, tiltag på museerne og tid til at interessere sig for 1000 ting. Men efterhånden som voksenalderen presser sig på, bliver tilbuddene sværere at passe ind i den travle hverdag – og rigtig mange får først mulighed for at dyrke deres lærelyst igen, når de bliver pensioneret. Og det er simpelthen for ærgerligt.

Derfor åbnede jeg sidste år Samtidens Akademi. Som en hyldest til folkeoplysningen – men også et bud på ”the missing link”, der kan gøre det nemmere for alle os lærelystne at udforske folkeoplysningens forunderlige verden.

For Samtidens Akademi er tænkt som et fælles udviklingslaboratorium, hvor vi kan eksperimentere med nye formater, genrer og samlingspunkter. Så vi kan gøre det nemmere at komme i gang med at dyrke sit videbegær, sin lærelængsel og sit samtidssengagemang midt i den travle hverdag.

Det er stadig meget nyt alt sammen. Men det er tydeligt, at de korte formater – en samtale i samlingsrummet på Statens Museum for Kunst, en ”søndagsskole” om spil, en mørkning, en højkoncentreret masterclass – fungerer godt som ”the missing link”, der gør det nemt at komme i gang. Og der er tydeligt behov for, at jeg som selvbestaltet rektor begrundet, hvorfor netop dette er på programmet, og hvilken forskel det gør, at man deltager. Både på det personlige plan og i det helt store samtidsspektiv. Og heldigvis er der også en virkelig positiv overraskelse ved voksenlæring, jeg ikke havde forudset som barn: Det er helt utroligt meget sjovere at lære sammen med andre, der deltager af egen fri vilje, kan alt muligt andet end en selv og deler ens fascination af emnet. Alene dét læringsfællesskab lærer man utroligt meget af. ■